

Conventia europeana in materia adoptiei de copii Strasbourg la 24 aprilie 1967

[1]PREAMBUL

Statele membre ale Consiliului Europei, semnatare ale prezentei conventii, considerand ca scopul Consiliului Europei este de a realiza o uniune mai stransa intre membrii sai, in vederea, printre altele, a favorizarii programului lor social, considerand ca, desi institutia adoptiei copiilor se regaseste in legislatia tuturor statelor membre ale Consiliului Europei, exista in aceste tari vederi divergente asupra principiilor care ar trebui sa guverneze adoptia, precum si deosebiri in privinta procedurii de adoptie si a efectelor juridice ale adoptiei, considerand ca acceptarea de principii comune si a unor practici comune in ceea ce priveste adoptia copiilor ar contribui la aplanarea dificultatilor cauzate de aceste divergente si ar permite in acelasi timp promovarea binelui copiilor care sunt adoptati, au convenit dupa cum urmeaza:

PARTEA I

Obligatii pe camp de aplicare

ART. 1

Fiecare parte contractanta se angajeaza sa asigure conformitatea legislatiei sale cu dispozitiile partii a II-a a prezentei conventii si sa notifice secretarului general al Consiliului Europei masurile luate in acest scop.

ART. 2

Fiecare parte contractanta se angajeaza sa ia in considerare dispozitiile enuntate in partea a III-a a prezentei conventii si, daca le acorda efect sau, dupa ce le-a acordat efect, inceteaza sa mai acorde efect oricareia dintre dispozitii, ea va trebui sa notifice aceasta secretarului general al Consiliului Europei.

ART. 3

Prezenta conventie priveste numai institutia juridica a adoptiei unui copil care, in momentul in care adoptatorul solicita adoptia, nu a implinit varsta de 18 ani, nu este sau nu a fost casatorit si nu este socotit major.

PARTEA a II-a

Dispozitii principale

ART. 4

Adoptia nu este valabila decat daca este pronuntata de o autoritate judiciara sau administrativa, denumita in continuare autoritate competenta.

ART. 5

1. Sub rezerva paragrafelor 2-4 ale prezentului articol, adoptia nu este pronuntata decat daca cel putin consimtamintele urmatoare au fost acordate si nu au fost retrase:

a) consimtamantul mamei si, in cazul in care copilul este legitim, cel al tatalui sau, daca nu exista nici tata, nici mama care sa poata consimti, consimtamantul oricarei persoane

sau al oricarui organism care ar fi abilitat sa exercite drepturile parintesti in aceasta privinta;

b) consimtamantul sotului adoptatorului.

2. Nu este permis autoritatii competente:

a) de a renunta sa ia consimtamantul uneia dintre persoanele vizate la paragraful 1 de mai sus; sau

b) de a trece peste refuzul consimtamantului uneia dintre persoanele sau organismele vizate la mentionatul paragraf 1, decat pentru motive exceptionale determinate prin legislatie.

3. Daca tatal sau mama este lipsita de drepturile sale parintesti fata de copil sau, in orice caz, de dreptul de a consimti la adoptie, legislatia poate sa prevada ca nu se va cere consimtamantul sau.

4. Consimtamantul unei mame la adoptia copilului sau nu va fi acceptat decat daca este dat dupa nastere, la expirarea termenului prevazut in legislatie si care nu trebuie sa fie mai mic de 6 saptamani sau, daca nu se specifica un termen, in momentul in care, potrivit avizului autoritatii competente, mama va fi putut sa se restabileasca indeajuns ca urmare a nasterii.

5. In prezentul articol, se intelege prin tata si mama persoanele care in mod legal sunt parintii copilului.

ART. 6

1. Legislatia nu poate permite adoptia unui copil decat de catre doua persoane unite prin casatorie, fie ca adopta simultan, fie succesiv, sau de catre un singur adoptator.

2. Legislatia nu poate permite o noua adoptie a unui copil decat intr-unul sau mai multe din urmatoarele cazuri:

a) cand este vorba de un copil adoptiv al sotului adoptatorului;

b) cand precedentul adoptator a decedat;

c) cand precedenta adoptie este anulata;

d) cand precedenta adoptie a incetat.

ART. 7

1. Un copil nu poate fi adoptat decat daca adoptatorul a atins varsta minima prescisa in acest scop, aceasta varsta neputand fi mai mica de 21 de ani, nici mai mare de 35 de ani.

2. Totusi, legislatia poate sa prevada posibilitatea de derogare de la conditia varstei minime:

a) daca adoptatorul este tatal sau mama copilului; sau

b) tinand seama de circumstante exceptionale.

ART. 8

1. Autoritatea competenta nu va pronunta o adoptie decat daca si-a format convingerea ca adoptia va fi in interesul copilului.
2. In fiecare caz autoritatea competenta va da o deosebita importanta, in asa fel incat aceasta adoptie sa-i ofere copilului un camin stabil si armonios.
3. Ca regula generala, autoritatea competenta nu va considera indeplinite conditiile mai sus citate daca diferenta de varsta intre adoptator si copil este sub cea care separa in mod obisnuit parintii de copiii lor.

ART. 9

1. Autoritatea competenta nu va pronunta o adoptie decat dupa o ancheta corespunzatoare privind adoptatorul, copilul si familia sa.
2. Ancheta va trebui, corespunzator fiecarui caz, sa cuprinda, printre altele, urmatoarele elemente:
 - a) personalitatea, starea sanatatii si situatia economica a adoptatorului, viata sa familiala, conditiile de locuit, aptitudinea sa de educare a copilului;
 - b) motivele pentru care adoptatorul doreste sa adopte copilul;
 - c) motivele pentru care, in cazul in care numai unul dintre cei doi soti solicita sa adopte un copil, celalalt sot nu se asociaza la cerere;
 - d) potrivirea reciproca intre copil si adoptator, durata perioadei in care el a fost incredintat in grija sa;
 - e) personalitatea si starea sanatatii copilului; daca nu exista interdictie legala, antecedentele copilului;
 - f) sentimentul copilului cu privire la adoptia propusa;
 - g) religia adoptatorului si religia copilului, daca este cazul.
3. Aceasta ancheta va trebui sa fie incredintata unei persoane sau unui organism recunoscut prin lege sau agreat in acest scop de catre o autoritate judiciara sau administrativa. Ea va trebui, in masura posibilului, sa fie efectuata de lucratori sociali calificati in acest domeniu prin pregatirea sau experienta lor.

4. Dispozitiile prezentului articol nu afecteaza cu nimic puterea si obligatia autoritatii competente de a obtine toate informatiile sau dovezile care fac sau nu obiectul anchetei si pe care le considera ca putand fi utile.

ART. 10

1. Adoptia confera adoptatorului, cu privire la copilul adoptat, drepturile si indatoririle de orice natura care sunt cele ale unui tata sau ale unei mame cu privire la copilul sau legitim.

Adoptia confera adoptatului, fata de adoptator, drepturile si indatoririle de orice natura ale unui copil legitim fata de tatal sau de mama sa.

2. De îndată ce se nasc drepturile și îndatoririle vizate la paragraful 1 al prezentului articol, drepturile și îndatoririle de aceeași natură dintre adoptat și tatăl sau mama sa sau orice altă persoană sau organisme încetează să existe. Totuși, legislația poate prevedea ca sotul adoptatorului să-și păstreze drepturile și îndatoririle față de adoptat, dacă acesta este copilul sau legitim, nelegitim sau adoptiv.

Cu toate acestea, legislația poate menține pentru părinți obligația alimentară față de copil, obligația de întreținere, de a-i asigura o situație, de a-l înzestra, în cazul în care adoptatorul nu aduce la îndeplinire una dintre aceste obligații.

3. Ca regulă generală, adoptatul va putea fi în măsură să dobândească numele de familie al adoptatorului sau să-l adauge la propriul sau nume de familie.

4. Dacă un părinte firesc are drept de folosință asupra bunurilor copilului sau, dreptul de folosință al adoptatorului asupra bunurilor adoptatului poate, în pofida paragrafului 1 al prezentului articol, să fie limitat prin legislație.

5. În materie succesorală, în măsură în care legislația da copilului legitim un drept la succesiunea tatălui sau mamei sale, copilul adoptat este tratat în această privință la fel ca și copilul legitim al adoptatorului.

ART. 11

1. Dacă copilul adoptat nu are, în cazul adopției de către o singură persoană, cetățenia adoptatorului sau, în cazul adopției de către soți, cetățenia lor comună, partea contractantă ai cărei cetățeni sunt adoptatorul sau adoptatorii va înlesni dobândirea de către copil a cetățeniei acestora.

2. Pierderea cetățeniei, care ar putea rezulta din adopție, este subordonată posesiei sau dobândirii unei alte cetățenii.

ART. 12

1. Numărul de copii care pot fi adoptați de un singur adoptator nu va fi limitat prin legislație.

2. Nu se va interzice prin legislație unei persoane să adopte un copil pentru motivul că ea are sau ar putea avea un copil legitim.

3. Dacă adopția îmbunătățește situația juridică a copilului, nu se va putea interzice prin legislație, unei persoane, să adopte copilul sau nelegitim.

ART. 13

1. Atâtă vreme cât adoptatul nu este major, adopția nu poate fi revocată decât prin decizia unei autorități judiciare sau administrative pentru motive grave și numai dacă revocarea pentru asemenea motive este admisă prin legislație.

2. Paragraful precedent nu privește cazurile în care:

a) adopția este nulă;

b) adopția încetează ca urmare a legitimării adoptatului de către adoptator.

ART. 14

Cand anchetele efectuate pentru aplicarea art. 8 si 9 din prezenta conventie se vor raporta la o persoana care are sau a avut resedinta pe teritoriul unei alte parti contractante, aceasta parte contractanta va face tot posibilul ca informatiile necesare care ii sunt cerute sa fie transmise fara intarziere. Autoritatile pot comunica direct intre ele in acest scop.

ART. 15

Se vor lua masuri pentru interzicerea oricarui castig nejustificat provenind din incredintarea unui copil in vederea adoptiei sale.

ART. 16

Fiecare dintre partile contractante pastreaza facultatea de a adopta dispozitii mai favorabile pentru copilul adoptat.

PARTEA a III-a

Dispozitii suplimentare

ART. 17

Adoptia nu poate fi pronuntata decat daca copilul a fost incredintat in grija adoptatorilor o perioada indeajuns de lunga pentru ca autoritatea competenta sa poata in mod rational sa aprecieze relatiile care s-ar stabili intre ei, daca adoptia ar fi pronuntata.

ART. 18

Autoritatile publice vor veghea la promovarea si buna functionare a institutiilor publice sau private carora pot sa se adreseze cei care doresc sa adopte sau sa fie adoptat un copil, in vederea obtinerii de sprijin si de sfaturi.

ART. 19

Aspectele sociale si juridice ale adoptiei vor figura in programele de pregatire a lucratorilor sociali.

ART. 20

1. Se vor lua masuri ca o adoptie sa poata interveni, daca este cazul, fara ca identitatea adoptatorului sa fie dezvaluita familiei copilului.

2. Se vor lua masuri pentru a se reglementa sau a se permite ca procedura adoptiei sa se desfasoare in sedinta secreta.

3. Adoptatorul si adoptatul vor putea obtine documente extrase din registrele publice, al caror continut atesta faptul, data si locul nasterii adoptatului, dar nu dezvaluie in mod expres adoptia si nici identitatea parintilor firesti.

4. Registrele publice vor fi tinute sau, cel putin, continutul lor va fi reprodus in asa fel incat persoanele care nu au un interes legitim sa nu poata afla faptul ca o persoana a fost adoptata sau, daca acest fapt este cunoscut, identitatea parintilor firesti.

PARTEA a IV-a

Clauze finale

ART. 21

1. Prezenta conventie este deschisa semnarii statelor membre ale Consiliului Europei. Ea va fi ratificata sau acceptata. Instrumentele de ratificare sau de acceptare vor fi depuse pe langa secretarul general al Consiliului Europei.
2. Conventia va intra in vigoare dupa 3 luni de la data depunerii celui de-al treilea instrument de ratificare sau de acceptare.
3. Ea va intra in vigoare, fata de orice stat semnatar care o va ratifica sau accepta ulterior, dupa 3 luni de la data depunerii instrumentului sau de ratificare sau de acceptare.

ART. 22

1. Dupa intrarea in vigoare a prezentei conventii, Comitetul Ministrilor al Consiliului Europei va putea invita orice stat nemembru al consiliului sa adere la prezenta conventie.
2. Aderarea se va efectua prin depunerea, pe langa secretarul general al Consiliului Europei, a unui instrument de aderare, care va produce efect dupa 3 luni de la data depunerii sale.

ART. 23

1. Orice parte contractanta poate, in momentul semnarii sau in momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aderare, sa desemneze teritoriul sau teritoriile carora urmeaza sa li se aplice prezenta conventie.
2. Orice parte contractanta poate, in momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aderare, sau in orice alt moment urmator, sa extinda aplicarea prezentei conventii, prin declaratie adresata secretarului general al Consiliului Europei, la orice alt teritoriu desemnat in declaratie, ale carui relatii internationale le asigura sau pentru care este abilitata sa stipuleze.
3. Orice declaratie facuta in temeiul paragrafului precedent va putea fi retrasa in ceea ce priveste orice teritoriu desemnat prin aceasta declaratie, in conditiile prevazute la art. 27 din prezenta conventie.

ART. 24

1. Orice parte contractanta, a carei legislatie prevede mai mult decat o forma de adoptie, va avea facultatea sa aplice numai uneia dintre aceste forme dispozitiile paragrafelor 1, 2, 3 si 4 ale art. 10 din prezenta conventie si paragrafelor 2 si 3 ale art. 12.
2. Partea contractanta care foloseste aceasta facultate o va notifica secretarului general al Consiliului Europei in momentul semnarii sau in momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aderare, sau cand va face o declaratie potrivit paragrafului 2 al art. 23 din prezenta conventie, si va indica modalitatile de exercitare a acestei facultati.
3. Aceasta parte contractanta poate pune capat exercitarii acestei facultati; ea va aviza despre aceasta pe secretarul general al Consiliului Europei.

ART. 25

1. Orice parte contractanta poate, in momentul semnarii sau in momentul depunerii instrumentului sau de ratificare, de acceptare sau de aderare, sau cand va face o declaratie potrivit paragrafului 2 al art. 23 din prezenta conventie, sa formuleze cel mult doua rezerve cu privire la dispozitiile partii a II-a a acesteia.

Rezerve cu caracter general nu sunt permise; fiecare rezerva nu poate fi formulata decat cu privire la o singura dispozitie.

Fiecare rezerva va avea efect timp de 5 ani cu incepere de la intrarea in vigoare a prezentei conventii fata de partea avuta in vedere. Ea va putea fi reinnoita pentru perioade succesive de cate 5 ani, printr-o declaratie adresata secretarului general al Consiliului Europei inaintea expirarii fiecărei perioade.

2. Fiecare parte contractanta poate retrage, total sau in parte, o rezerva facuta de ea in temeiul paragrafului precedent, printr-o declaratie adresata secretarului general al Consiliului Europei si care va produce efect la data primirii sale.

ART. 26

Fiecare parte contractanta va comunica secretarului general al Consiliului Europei numele si adresa autoritatilor carora li se pot transmite cererile prevazute de art. 14.

ART. 27

1. Prezenta conventie va ramane in vigoare fara limita de durata.

2. Orice parte contractanta va putea, in ceea ce o priveste, sa denunte prezenta conventie adresand o notificare secretarului general al Consiliului Europei.

3. Denuntarea va produce efect dupa 6 luni de la data primirii notificarii de catre secretarul general.

ART. 28

Secretarul general al Consiliului Europei va notifica statelor membre ale Consiliului Europei si oricarui stat care a aderat la prezenta conventie:

- a) orice semnare;
- b) depunerea oricarui instrument de ratificare, de acceptare sau de aderare;
- c) orice data de intrare in vigoare a prezentei conventii potrivit art. 21;
- d) orice notificare primita in aplicarea dispozitiilor art. 1;
- e) orice notificare primita in aplicarea dispozitiilor art. 2;
- f) orice declaratie primita in aplicarea dispozitiilor paragrafelor 2 si 3 ale art. 23;
- g) orice informatie primita in aplicarea dispozitiilor paragrafelor 2 si 3 ale art. 24;
- h) orice rezerva formulata in aplicarea dispozitiilor paragrafului 1 din art. 25;
- i) reinnoirea oricarei rezerve, efectuata in aplicarea dispozitiilor paragrafului 1 din art. 25;

- j) retragerea oricarei rezerve, efectuata in aplicarea dispozitiilor paragrafului 2 al art. 25;
- k) orice notificare formulata in aplicarea dispozitiilor art. 26;
- l) orice notificare primita in aplicarea dispozitiilor art. 27 si data la care denuntarea va produce efect.

Drept pentru care subsemnatele, autorizate in acest scop, au semnat prezenta conventie.

Intocmita la Strasbourg, astazi 24 aprilie 1967, in limbile franceza si engleza, ambele texte avand aceeasi valabilitate, intr-un singur exemplar, care se va depune in arhivele Consiliului Europei. Secretarul general al Consiliului Europei va comunica copie certificata conform fiecaruia dintre statele semnatare si care adera.

[1] Romania a aderat la Conventia europeana in materia adoptiei de copii prin legea nr. 15 din 25 martie 1993, publicata in Monitorul Oficial nr. 67 din 31 martie 1993.

Potrivit art.2 din legea 15/1993, aderarea Romaniei la aceasta conventie se face cu urmatoarea rezerva: 'In temeiul posibilitatilor conferite de art. 25 paragraful 1 din conventie, de a formula cel mult doua rezerve cu privire la dispozitiile partii a II-a, Romania declara ca nu va aplica dispozitiile art. 7, potrivit carora varsta minima a adoptatorului nu poate fi mai mica de 21 de ani si nici mai mare de 35 de ani, in legislatia romana varsta minima fiind de 18 ani, fara limita maxima.'

In temeiul facultatii prevazute in art. 2 din conventie, de a aprecia care dintre dispozitiile partii a III-a se vor lua in considerare, Romania declara ca din aceasta parte va da efect art. 18, 19 si 20.